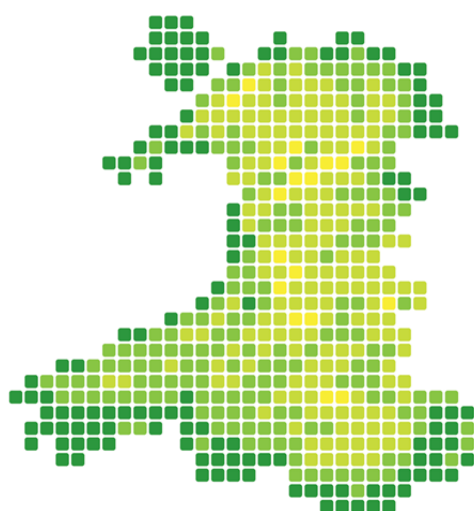

COMISIWN FFINIAU A DEMOCRATIAETH LEOL CYMRU
THE LOCAL DEMOCRACY AND BOUNDARY COMMISSION FOR WALES

Comisiwn Ffiniau a
Democratiaeth Leol
Cymru

Local Democracy and
Boundary Commission
For Wales

DATGANIAD POLISI TÂL
BLYNYDDOL
2015-16

CYNNWYS

1.	CYFLWYNIAD	1
	- Y Comisiwn	1
	- Yr Ysgrifenyddiaeth	1
	- Dyletswyddau Statudol	1
2.	AMCANION Y COMISIWN.....	2
3.	DIBEN Y DATGANIAD POLISI TÂL.....	3
4.	DIFFINIADAU	4
	- Diffiniad o “swyddi uwch”	4
	- Diffiniad o “cyflogeion sy’n derbyn y tâl isaf”	4
	- Rhesymau’r Comisiwn dros fabwysiadu’r diffiniadau uchod	4
5.	DATGANIAD POLISI TÂL	5
	- Cydnabyddiaeth ariannol swyddi uwch a chyflogeion sy’n derbyn y tâl isaf	5
	- Tystiolaeth o fforddiadwyedd a gwerth am arian	5
	- Swyddi uwch yn y corff â phecyn cydnabyddiaeth ariannol o fwy na £100,000	5
	- Rheoli talent fewnol	5
	- Tâl yn seiliedig ar berfformiad	6
	- Cymorth i staff sy’n derbyn tâl is	6
	- Y pwyntiau tâl uchaf ac isaf a osodir gan y Comisiwn.....	6
	- Polisi Taliad Diswyddo	6

1. CYFLWYNIAD

Y Comisiwn

- 1.1 Mae Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru (y Comisiwn) yn Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Sefydlwyd y Comisiwn ym 1974 o dan delerau Deddf Llywodraeth Leol 1972 fel Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru ac fe'i ailenwyd o dan delerau Adran 2 Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 (Deddf 2013). Mae darpariaethau Deddf 2013 mewn perthynas â'r Comisiwn yn disodli darpariaethau Deddf 1972.

- 1.2 Diben y Comisiwn yw:

Monitro'r ardaloedd a'r trefniadau etholiadol sy'n berthnasol i lywodraeth leol yng Nghymru at y diben o ystyried p'un a ydyw'n briodol i wneud neu argymhell newidiadau. Wrth gyflawni ei ddyletswyddau mae'n rhaid i'r Comisiwn geisio sicrhau llywodraeth leol effeithiol a chyfleus.

Yr Ysgrifenyddiaeth

- 1.3 Mae Ysgrifenyddiaeth y Comisiwn wedi'i lleoli yn Nhŷ Hastings, Llys Fitzalan, Caerdydd. Mae'r Ysgrifenyddiaeth yn cynnwys swyddi'r Prif Weithredwr, Dirprwy Brif Weithredwr, Rheolwr Cyllid, Rheolwr Cymorth Busnes, pedwar Swyddog Arolygon a dau Swyddog Cymorth.
- 1.4 Y Prif Weithredwr yw Swyddog Cyfrifyddu dynodedig y Comisiwn hefyd.
- 1.5 O 1 Ionawr 2002 mae Ysgrifenyddiaeth y Comisiwn hefyd wedi ymgymryd â'r cyfrifoldeb o ddarparu gwasanaeth Ysgrifenyddiaeth i'r Comisiwn Ffiniau i Gymru ar gyfer ei Arolygon o'r etholaethau Seneddol yng Nghymru. Noddwyr presennol y Comisiwn Ffiniau i Gymru yw Swyddfa'r Cabinet.

Dyletswyddau statudol

- 1.6 Prif ddyletswydd y Comisiwn yw monitro'r ardaloedd a'r trefniadau etholiadol sy'n berthnasol i lywodraeth leol yng Nghymru at y diben o ystyried p'un a ydyw'n briodol i wneud neu argymhell newidiadau. I gyflawni'r ddyletswydd honno mae'r Comisiwn yn cynnal arolygon fel y bo'n ofynnol. Wrth gynnal arolygon mae'n rhaid i'r Comisiwn geisio sicrhau llywodraeth leol effeithiol a chyfleus.

2. AMCANION Y COMISIWN

- 2.1 Mae'r Comisiwn yn gorff statudol a noddir gan Is-adran Democratiaeth Llywodraeth Leol Llywodraeth Cymru. Fel Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru, mae'r Comisiwn yn cael llythyr cylch gwaith blynyddol sy'n amlinellu blaenoriaethau'r Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus ar gyfer y Comisiwn am y flwyddyn sydd i ddod. Mae'n rhaid i'r Comisiwn hefyd ddilyn y swyddogaethau a'r cyfrifoldebau statudol fel y'u hamlinellir mewn deddfwriaeth. Prif swyddogaeth statudol y Comisiwn yw gwneud argymhellion i Weinidogion Cymru ar gyfer gwneud newidiadau i ffiniau llywodraeth leol a threfniadau etholiadol llywodraeth leol sydd yn ceisio sicrhau llywodraeth leol effeithiol a chyfleus.
- 2.2 Mae Cynllun Corfforaethol y Comisiwn 2014-2023, a gytunwyd ym mis Rhagfyr 2014, yn amlinellu'r amcanion corfforaethol fel a ganlyn:
- Sicrhau bod trefniadau etholiadol prif ardaloedd yn addas i'r diben – datblygu rhaglen o arolygon etholiadol yn unol ag amcanion polisi Llywodraeth Cymru.
 - Sicrhau bod ffiniau cymunedol a threfniadau etholiadol yn addas i'r diben – gweithio gyda phrif gynghorau i sicrhau bod ffiniau Cymunedol a threfniadau etholiadol yn cael eu harolygu'n rheolaidd a'u cydlynu â'r rhaglen o arolygon etholiadol.
 - Sicrhau bod ardaloedd prif gynghorau'n addas i'r diben – arolygu ffiniau prif ardaloedd fel y bo'n briodol.
 - Datblygu effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd ein busnes – cynnal lefel uchel o Lywodraethu Corfforaethol, ymgysylltu â rhanddeiliaid yn gyson i greu enw da am ragoriaeth ym mhopeth a wnawn a sicrhau bod sgiliau'r staff yn cael eu datblygu a'u cynnal.
 - Sicrhau bod egwyddorion Llywodraeth Cymru o ran datblygu cynaliadwy, cydraddoldeb ac amrywiaeth, a'r Gymraeg wedi'u hymsefydlu yn ein gwaith.

3. DIBEN Y DATGANIAD POLISI TÂL

- 3.1 Ar 7 Rhagfyr 2015 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru *Tryloywder Cydnabyddiaeth Ariannol Uwch Reolwyr yn y Sector Cyhoeddus Datganoledig yng Nghymru*, lle argymhellwyd bod “yr holl gyrff cyhoeddus datganoledig yng Nghymru yn cyhoeddi Datganiad Polisi Tâl blynyddol mewn man hygrych ac amlwg ar eu gwefannau”. Dylai'r ddogfen “egluro polisïau'r corff cyhoeddus ei hun tuag at ystod o faterion sy'n ymwneud â thâl a chydabyddiaeth ariannol ei weithlu, yn enwedig tâl a chydabyddiaeth ariannol ei swyddi uwch a'r cyflogeion sy'n derbyn y tâl isaf”. Yr argymhelliad yw bod model safonedig yn cael ei ddefnyddio gan yr holl wasanaethau sector cyhoeddus datganoledig yng Nghymru i adrodd am dâl er mwyn darparu mwy o hygrychedd i brosesau penderfynu cyfundrefnol, a ddylai arwain at fwy o graffu ar wariant cyhoeddus a defnydd mwy effeithiol o arian cyhoeddus. Bydd y Datganiad hwn yn dilyn y model argymelledig.
- 3.2 Mae'n rhaid i'r Datganiad Polisi Tâl hwn ddangos bod tâl i gyflogeion uniongyrchol yn y Comisiwn yn gymesur â chyfrifoldeb a rôl. Bydd yn cadarnhau bod grwpiau gwahanol o gyflogeion yn cael tâl gwahanol ac yn esbonio pam mae'r gwahaniaeth hwn yn bodoli.
- 3.3 Yn ychwanegol at y ddogfen hon, mae'r Comisiwn yn cyhoeddi Adroddiad Blynyddol, yn cynnwys Datganiad Ariannol sy'n darparu rhywfaint o fanylion; fodd bynnag, gellir cael copi o gyfrifon llawn y sefydliad trwy gysylltu â'r Rheolwr Cyllid, Tŷ Hastings, Llys Fitzalan, Caerdydd, CF24 0BL (e-bost cffdl-cymru@wales.gsi.gov.uk).
- 3.4 Mae'r Comisiwn wedi ymrwymo i gyflawni gwerth am arian wrth brynu nwyddau a gwasanaethau. Mae contract yn bodoli gydag Archwilwyr Mewnol, Deloitte LLP, ac mae Archwilydd Cyffredinol Cymru yn cynnal archwiliadau allanol.

4. DIFFINIADAU

Diffiniad o “swyddi uwch”

- 4.1 At ddiben y Datganiad Polisi Tâl, mae'r Comisiwn yn diffinio “swyddi uwch” fel y swyddi hynny ym Mand Rheoli 1 neu'n uwch. Mae un aelod o staff yn cael ei gyflogi ar Fand Rheoli 1 ac mae un aelod o staff yn cael ei gyflogi ar Fand Gweithredol 2.

Diffiniad o “gyflogeion sy'n derbyn y tâl isaf”

- 4.2 At ddibenion y Datganiad Polisi Tâl hwn, mae'r Comisiwn yn diffinio “cyflogeion sy'n derbyn y tâl isaf” fel aelodau staff sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol neu'n cael eu secondio'n fewnol sy'n ennill y cyflog isaf cyfwerth ag amser llawn. Nid yw'r diffiniad hwn yn cynnwys staff asiantaeth.

Rhesymau'r Comisiwn dros fabwysiadu'r diffiniadau uchod

- 4.3 Mae rhesymau'r Comisiwn dros fabwysiadu'r diffiniadau yn 4.1 a 4.2 uchod fel a ganlyn:
- Mae graddau staff a Thelerau ac Amodau yn y Comisiwn yn cyfateb i rai staff Llywodraeth Cymru
 - Y Prif Weithredwr yw'r Swyddog Cyfrifyddu ar gyfer y sefydliad, ac fel y cyfryw, mae ganddo'r cyfrifoldeb o sicrhau bod safon uchel o reolaeth ariannol yn cael ei chynnal yn y sefydliad
 - Mae gan y Prif Weithredwr gyfrifoldeb, o dan y Comisiynwyr, am drefniadaeth, rheolaeth, a staffio cyffredinol y Comisiwn, ac am ei weithdrefnau mewn materion ariannol a materion eraill, gan gynnwys ymddygiad a disgyblaeth
 - Y Prif Weithredwr a'r Dirprwy Brif Weithredwr sydd â'r cyfrifoldeb am awdurdodi gwariant yn y Comisiwn
 - Nid yw aelodau staff asiantaeth wedi'u cynnwys yn y diffiniad “cyflogeion sy'n derbyn y tâl isaf” gan nad ydynt yn cael eu cyflogi mewn niferoedd sylweddol nac am gyfnodau amser sylweddol yn y Comisiwn.

5. DATGANIAD POLISI TÂL

Cydnabyddiaeth ariannol swyddi uwch a chyflogeion sy'n derbyn y tâl isaf

- 5.1 Gan fod bandiau cyflog y Comisiwn yn cyfateb i rai Llywodraeth Cymru, mae staff sy'n dal swyddi uwch a'r cyflogeion sy'n derbyn y tâl isaf yn cael tâl cyfwerth â staff ar yr un bandiau sy'n gweithio yn Llywodraeth Cymru.

Tystiolaeth o fforddiadwyedd a gwerth am arian

- 5.2 Mae'r Comisiwn yn cynnal y canlynol er mwyn dangos fforddiadwyedd a gwerth am arian:

- Monitro ac adrodd rheolaidd ar ffurf Adroddiadau Cyllideb misol
- Cyhoeddi Adroddiad Tâl Blyneddol
- Cynhaliwyd Ymarferiad Gwerthuso Swyddi yn ystod 2014, a gadarnhaodd fod pob swydd wedi'i graddio'n briodol, a bod pob swydd yn cael sgôr ar ben uchaf y bandiau priodol

- 5.3 Mae angen taro cydbwysedd rhwng gwerth am arian i'r trethdalwr a chynnig tâl digonol i sicrhau cyflenwi a chadw staff â'r sgiliau priodol. Mae'r mwyafrif o aelodau staff yn gymwys i ddefnyddio meddalwedd mapio arbenigol, mae'n ofynnol i lawer ohonynt ddeall ac ymateb i ddeddfwriaeth berthnasol, mae'n ofynnol i rai aelodau staff feddu ar brofiad cyllid perthnasol, mae'r gallu gan lawer o'r aelodau staff i gyflawni nifer o rolau, mae'n ofynnol i aelodau staff feddu ar y gallu i gydweithredu ac adeiladu perthnasoedd da gyda rhanddeiliaid, mae rhai aelodau staff yn siaradwyr Cymraeg ac yn defnyddio sgiliau cysylltiedig yn ddyddiol.

Swyddi uwch yn y corff â phecyn cydnabyddiaeth ariannol o fwy na £100,000

- 5.4 Nid oes unrhyw aelodau staff yn y Commission yn derbyn pecyn cydnabyddiaeth ariannol o fwy na £100,000. Mae'r swydd â'r cyflog uchaf yn y Comisiwn ar Fand Gweithredol 2 Llywodraeth Cymru, ac mae'r gydnabyddiaeth ariannol ar gyfer honno yn yr amrediad £46,550 i £56,900.

Rheoli talent fewnol

- 5.5 Mae gan y Comisiwn nifer o drefniadau yn eu lle gyda'r bwriad o feithrin talent fewnol. Mae'r rhain yn cynnwys:

- System gysgodi a chyfeillio ar gyfer aelodau staff
- Mae'r Comisiwn yn dal y Dyfarniad Buddsoddwyr mewn Pobl
- Mae'r Comisiwn yn annog ac yn cynorthwyo datblygu llwybrau gyrfaedd sy'n rhychwantu meysydd gwahanol gwasanaethau cyhoeddus. Mae'r sefydliad yn ariannu ac yn cynorthwyo aelodau staff gyda chysiau hyfforddi, er enghraifft, mewn Rheoli Cyfleusterau a sgiliau Cymraeg
- Mae aelodau staff ym mhob cam yn cael cymorth yn eu datblygiad. Mae cyllideb hyfforddi gan y Comisiwn, ac anogir aelodau staff i ymestyn eu profiad a'u gwybodaeth trwy gymryd rhan mewn prosiectau amrywiol. Er enghraifft, aeth nifer o aelodau staff ar ymweliad â swyddfeydd yr Arolwg Ordnans yn Southampton yn ystod 2015-16.

- Mynychodd nifer o staff raglen arweinyddiaeth Llywodraeth Cymru, Cultivar, er mwyn helpu i gynyddu sgiliau arwain
- Mae'r sefydliad yn bwriadu cyfranogi yn y Gwobrau Iechyd y Gweithle Bach yn ystod 2016-17.

Tâl sy'n seiliedig ar berfformiad

- 5.6 Mae polisïau'r Comisiwn, i raddau helaeth, yn cyfateb i rai Llywodraeth Cymru. Yn unol â pholisi Llywodraeth Cymru, felly, nid oes gan y Comisiwn system dâl sy'n seiliedig ar berfformiad.

Cymorth i staff sy'n derbyn tâl is

- 5.7 Mae'r Comisiwn yn ymdrechu i daro cydbwysedd rhwng cyflawni gwerth am arian i'r trethdalwr a darparu cymorth i staff sy'n derbyn tâl is. Gwireddir hyn yn y ffyrdd canlynol:

- Mae benthyciadau staff di-log ar gael ar gyfer prynu tocynnau teithio tymor
- Mae profion llygaid rhad ac am ddim yn cael eu cynnig i aelodau staff
- Mae'n bosibl i staff wneud cais am fenthyciadau fel blaenswm cyn cyflog, er enghraifft, adeg y Nadolig
- Defnyddir cerdyn debyd i dalu ymlaen llaw am westai a threnau, gan olygu bod llai o gostau gan staff sy'n teithio ar fusnes i dalu amdanynt ymlaen llaw
- Wrth deithio gydag uwch swyddogion, telir costau cynhaliaeth aelodau staff gyda cherdyn, gan olygu mai ychydig iawn o dreuliau y bydd staff yn mynd iddynt
- Pan fydd teithio ar gyfer busnes yn ofynnol am gyfnod estynedig, telir ymlaen llaw am giniawau a phrydau gyda'r nos
- Gall staff wneud cais i amrywio oriau gweithio (gan gynnwys gweithio gartref, lle bo modd) a allai arwain at dreuliau teithio i'r gwaith is
- Mae'r holl aelodau staff yn gweithio oriau hyblyg

Y pwyntiau tâl uchaf ac isaf a osodir gan y Comisiwn

- 5.8 Mae pwyntiau tâl y Comisiwn yn cyfateb i bwyntiau tâl Llywodraeth Cymru ar gyfer bandiau perthnasol.
- 5.9 Y pwynt tâl isaf yn y Comisiwn yw £17,200; y pwynt tâl uchaf yn y Comisiwn yw £56,900. Mae hyn yn golygu mai'r tâl isaf posibl yn y Comisiwn yw £17,200, ac mai'r tâl uchaf posibl yw £56,900. Nid yw unrhyw aelodau staff yn y Comisiwn yn erbyn y lefelau tâl isaf nac uchaf ar hyn o bryd.

Polisi Taliad Diswyddo

- 5.10 Mae bandiau tâl a thelerau ac amodau'r Comisiwn yn cyfateb i rai Llywodraeth Cymru. Mae mater diswyddo gorfodol yn cael ei gydnabod gan Lywodraeth Cymru fel mater sy'n teilyngu'r cydweithredu agosaf rhwng Rheolwyr a'r Undebau Llafur, felly byddai unrhyw bolisi taliad diswyddo a gynhyrchir gan y Comisiwn yn cyfateb i Bolisi Diswyddo Llywodraeth Cymru.
- 5.11 Mae'n bolisi gan y Comisiwn, trwy flaengynllunio gofalus, i sicrhau sicrwydd cyflogaeth i'w staff cyn belled ag y bo modd, ac mae'n gwneud ei orau glas i osgoi

troi at ddiswyddiadau gorfodol i'r rheiny sy'n dymuno parhau â'u gyrfaedd yn y Gwasanaeth Sifil.

- 5.12 Nid oes Polisi Taliad Diswyddo gan y Comisiwn. Pe bai'r sefyllfa yn codi lle byddai ymadawiad gwirfoddol neu ddiswyddiad gorfodol yn ofynnol, byddai canllaw llawn i staff ar bob agwedd ar unrhyw gynllun yn cael ei gynhyrchu a'i gyhoeddi.
- 5.13 Nid yw'r Comisiwn wedi cael unrhyw achos i gyflwyno Polisi Taliad Diswyddo / Dileu Swydd yn ystod y cyfnod 2015/2016.